

Verkondiging 10 november 2024, De Schutse, Uithoorn

In welk leven sta je?

ds. Sibilla Verhagen

Lezing: Marcus 4 vers 26-34

Lied 720 Alleen te leven om te zwoegen

Geliefden van onze Heer Jezus Christus,

Je kent ze wel, van die relaxte figuren die zich nooit druk lijken te maken. Ze lopen net iets langzamer. Verheffen hun stem niet. Zijn vriendelijk. Ze hoeven niet zo veel. Ze zijn zo relaxt, dat je er zelf ook rustig van wordt. Of, wat ook kan: je wordt er jaloers op, je ergert je aan ze en je zou ze wel een schop onder hun achterste willen geven om ze in gang te krijgen. Maar deze laatste neiging is dus meer een gevolg van je eigen afgunst dan van hun gedrag.

Pas las ik in een boek dat er een dorp zou zijn, ergens ver weg in Indonesië, waar ze alleen 's ochtends op het land werken. In de ochtend verbouwen ze wat ze nodig hebben om te eten. En 's middags zit men in het dorp bij elkaar, word er gesocialized, bij elkaar gezeten. Misschien is het 's middags wel gewoon te heet daar, moet je de schaduw wel opzoeken. Maar toch, dat doen ze dan ook. Om van de schaduw te genieten moet je er wel in gaan zitten. En in die schaduw wordt vervolgens niet gewerkt.

In welk leven sta je?

De gelijkenissen, die escaperoom-achtige, korte verhalen van Jezus van vandaag, werpen de vraag op hoe we in het leven staan. Of misschien is de vraag wel meer: in welk leven je staat, dat van het koninkrijk of daarbuiten?

Hoe sta je in het leven? Is het leven voor jou iets dat je moet veroveren, dat je moet maken, waar je wezenlijke bijdrage aan moet leveren, waar je vooral voor moet zorgen, voor jezelf, voor anderen? Of is het leven iets dat je vooral toevalt, iets waarin je ontvangt, waarin je veel meer ontvangt dan dat jij er aan bijdraagt, iets dat er al is zonder dat jij iets hoeft te doen?

Hoe sta je in het leven?

Het leven van de twee gelijkenissen lijkt veel meer op dit laatste dan op dat eerste. Het is meer een leven dat er is, dat ons toevalt, dat kracht heeft in zichzelf en dat doorgaat, ook zonder ons. Het leven van de twee gelijkenissen is niet zozeer het leven dat wij tot stand brengen.

Je kent vast wel zo'n natuurfilmpje, zo'n filmpje dat versneld wordt afgespeeld. Je ziet eerst de aarde. Die breekt dan open en er komt een wit, dun, kiemstengeltje naar boven. En dat gaan dat zo omhoog, bibberend, wordt groener en dikker, bot uit, er komen zij-takjes aan en knopjes, die op hun beurt weer dikker worden en dan – tada!- opengaan. Om dat uit de aarde komen en dat groeien in de fijnste details te kunnen zien, heb je een camera en een beeldscherm nodig. Vandaag de dag hebben wij al die techniek om dit zo te kunnen aanschouwen. Er zijn talloze prachtige filmpjes in allerlei varianten van dat ene Bijbelvers dat we net lazen: 'De aarde brengt uit zichzelf vrucht voort, eerst de halm, dan de aar, en dan het rijpe graan in de aar.'(4v28). Als er een tijd was waar de mens de mogelijkheid heeft om zich te verwonderen, dan is het de onze wel want nog nooit was er zo veel zichtbaar...

-

Hoe sta je in het leven? Of: in welk leven sta je? In de gelijkenissen wordt op het leven in het koninkrijk van God gewezen. Het koninkrijk van God, het wordt ook wel vertaald met 'Gods nieuwe wereld', dat is ook mooie aanduiding. Het koninkrijk van God is van een heel andere orde dan elk ander koninkrijk. Maar toch kan je in dat koninkrijk van God nu al leven, kan je er nu al in gaan staan, kan je er nu al onderdaan van zijn. Want, dat is zo wonderlijk aan dat koninkrijk, daarom is het ook zo anders, het is een koninkrijk van alle tijden en van alle plaatsen. Je hoeft er geen asiel voor aan te vragen want er is eindeloos veel plek, voor iedereen. Je hoeft er geen procedure voor te doorlopen om toegelaten te worden. Je hoeft niet in dat koninkrijk geboren te zijn om er deel van uit te maken. Het enige dat je voor dat leven in het koninkrijk van God, hoeft te doen, is God koning laten zijn. God de enige laten zijn die werkelijk over leven gaat en niets en niemand anders. God een koning laten zijn zoals geen enkele andere koning is: God gaat niet alleen over het leven, God is zelfs degene die al het leven geeft.

Het is best lastig voor ons om God koning te laten zijn. Het is lastig voor ons om alleen al God in gedachten te houden in ons leven van alle dag. Want God verschijnt niet aan talkshowtafels. Er staat geen foto van God op de voorpagina van de krant. God is geen youtuber die voortdurend zichtbaar is. God is geen van dat alles wat vandaag om aandacht schreeuwt en ruimte inneemt. God is geen van dat alles waar we ons druk over maken. Het is best lastig voor ons om die God, die koning van dat wonderlijke koninkrijk, in gedachten te houden.

Maar als je dat wel doet, als je God wel in je gedachten houdt, kan er dit gebeuren. Dan ga je naar bed en sta je weer op, terwijl de Amerikanen Trump verkiezen. Je hoort van die overwinning maar heel erg zorgen maak je je daar niet over. Trump kan wel vinden dat hij koning is en misschien is hij dat ook wel ergens over, maar hij is geen koning van dat koninkrijk waar jij in leeft. Jij kijkt om je heen en je ziet dat de vogels schaduw vinden. Jij kijkt om je heen en je ziet de rijpe vruchten die de aarde voortbrengt en je plukt ze.

Het leven van Gods koninkrijk is meer een leven dat ons toevalt dan een leven waarin er twenty four / seven gewerkt en geproduceerd wordt. Het is meer het leven dat we telkens weer ontvangen, dan het leven dat we bezitten of moeten verkrijgen. Het meer het leven waarin we om ons heen kijken dan het leven dat we maken want het is er immers al. Niet dat er niets gedaan wordt, je mag heus wel iets doen. In de eerste gelijkenis zaait degene z'n akker in. En hij haalt ook de oogst binnen. Er staat: 'Maar zo gauw het graan het toelaat, slaat hij er de sikkel in, omdat het tijd is voor de oogst.' Je hoeft daar niet perse 'maar' te lezen, alsof er een tegenstelling is dus dat zelf groeien van het graan uit de aarde en dat oogsten. Je kan ook vertalen met 'en'. En zo gauw het graan rijp is, oogst je het. Er is geen tegenstelling tussen de aarde de aarde laten zijn, tussen het leven het leven laten zijn en daarin de vruchten plukken van het goede dat je ten deel valt, dat goede waarvoor je zelf ook iets gedaan hebt. In de tweede gelijkenis komt er al helemaal geen mens aan te pas. Dat mosterdzaad wordt gezaaid. Maar door wie of wat gezaaid wordt, staat er niet. Nu kunnen planten zichzelf zaaien. Het valt wel op dat er niet iemand is die zaait. Want in de twee andere evangeliën, in Matteüs en Lucas staat het verhaaltje ook. Daar is het 'iemand' die zaait. Hier dus niet, geen mens komt eraan te pas hier, en toch: een klein zaadje, dat groeit en groeit, en waarin het leven van dieren z'n plek vindt. Geliefden, in het koninkrijk van God, is het leven er al, dat leven in al z'n kracht, dat leven met al z'n potentie.

-

Eén keer in het jaar staan we in de kerk speciaal stil bij danken. Danken voor gewas en arbeid. Om te kunnen danken moet je wel kijken. Om te kunnen danken moet je niet aan vruchten voorbij lopen maar de vruchten zien en ze plukken. We hebben een papiertje gekregen en daarop staat: Waar ben je blij mee? Laten we daar even over nadenken, schrijf op het op of doe het in gedachten.

Met wat ben je blij in dit leven dat je toevalt en waarin wellicht ook zelf iets gedaan hebt?

Wat in dit leven heeft je goed gedaan dit jaar?

Laten we er in stilte even over na denken. Straks mag je het in gebed uitspreken. Waar ben je dankbaar voor, waar ben je blij mee?

<vul zelf in>

Amen

Lied 923 Wil je wel geloven